

Contact Sheet

Europe

 Austria
Tel: + 43 4212 6400
Sparex Austria
Muraunberger Str
Hurzendorf 9300

 Belgium / Lux
Tel: + 32 58235140
Sparex Belgium Bvba
Toevluchtweg 9
B- 8620 Nieuwpoort

 Denmark
Tel: + 45 647 22287
Sparex Denmark
Sparex Limited ApS
Messevej 1
9600 Aars

 France
Tel: +33 2987 89234
Sparex S.A.R.L.
Zae De Ty Douar
Commana 29450

 Germany
Tel: + 49 4282 93100
Sparex Germany
Hansestrasse 03
Sittensen 27419

 Ireland
Tel: +353 51 855592
Sparex (Tractor Accessories) Ltd
Grannagh
Waterford
Ireland

 Italy
Tel: + 43 4212 6400
Sparex Austria
Muraunberger Str
Hurzendorf 9300

 Netherlands
Tel: + 31 235 841 020
Sparex Holland BV
Luzernstraat 19N
2153 GM Nieuw-Vennep

 Poland
Tel: +48 61 816 19 37
61-168 ul. Rataje 164, Poznań

 Portugal
Tel: +351 261 311107
Sparex Portugal, Importação
e Comércio de Peças,Lda.
Lugar da Espera 2565-716 Runa.

 Spain
Tel: + 349 451 33524
Sparex Agrirepuestos,S.L. C/Jose Maria
Iparraguirre
No.15 B
01006 Vitoria-Gasteiz (Alava)

 UK
Tel: +44 1392 441338
Sparex Limited
Exeter Airport Devon
Exeter EX5 2LJ

North America

 Canada
Tel: + 905 786 277
Sparex Canada Highway
No. 2 On Newcastle L1b 119

 USA
Tel: + 1 330 562 8150
Sparex US
PO Box 510
Aurora, OH 44202

Africa

 South Africa
Cape - Tel: +27 00 21 887 3575
KZN - Tel: + 27 31 573 1240
Cape branch
35 George Blake St,
Plankenburg
Stellenbosch 7600
KZN branch
59 Marseilles crescent
Briardene
Durban 4001

Australasia

 Australia
Tel: + 61 298 205 777
Sparex Australia Pty Ltd
81-83 Strzelecki Avenue,
Sunshine West, VIC 3020

 New Zealand
Tel: + 64 9634 4121
4 Princes Street Onehunga,
Auckland 1345

Sparex Export Markets

 Export
Tel: +44 1392 441314
Sparex Limited
Exeter Airport
Devon Exeter EX5 2LJ

Karta charakterystyki według Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006

Strona 1 z 10

LOCTITE SF 7070 CLEANER known as Loctite 7070 Clnr 400ml

KC Numer : 153660
V002.8

Aktualizacja: 23.05.2015

Data druku: 07.06.2017

Zastępuje wersje z: 12.02.2015

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1. Identyfikator produktu

LOCTITE SF 7070 CLEANER known as Loctite 7070 Clnr 400ml

Zawiera:

izoalkany C9-12
(R)-p-menta-1,8-dien

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowanie substancji/preparatu:
Środek czyszczący na bazie rozpuszczalnika

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Henkel Polska Sp.z o.o
ul. Domaniewska 41
02-672 Warszawa

Polska

Tel.: +48 (22) 5656 200
Nr faksu: +48 (22) 5656 222

ua-productsafety.pl@henkel.com

1.4. Numer telefonu alarmowego

Henkel Polska 0 801 111 222 (24h)

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Klasyfikacja (CLP):

Ciecze palne	kategoria 3
H226 Łatwopalna ciecz i pary.	
Działanie drażniące na skórę	kategoria 2
H315 Działa drażniąco na skórę.	
Powoduje uczulenie skóry	kategoria 1
H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.	
Niebezpieczeństwo zassania	kategoria 1
H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.	
Chroniczne zagrożenie dla środowiska wodnego	kategoria 2
H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.	

2.2. Elementy oznakowania

Elementy oznakowania (CLP):

Piktogram określający rodzaj zagrożenia:

Hasło ostrzegawcze:

Niebezpieczeństwo

Zwrot określający zagrożenie:

H226 Łatwopalna ciecz i pary.
H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.
H315 Działa drażniąco na skórę.
H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.
H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

**Zwrot określający środki ostrożności:
Zapobieganie**

P210 Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić.
P280 Używać rękawic ochronnych.
P273 Unikać uwolnienia do środowiska.

**Zwrot określający środki ostrożności:
Reagowanie**

P301+P310 W PRZYPADKU POŁKNIĘCIA: Natychmiast skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ/lekarzem.
P331 NIE wywoływać wymiotów.
P302+P352 W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ: Umyć dużą ilością wody.
P333+P313 W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry lub wysypki: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.

2.3. Inne zagrożenia

Brak przy stosowaniu zgodnie z przeznaczeniem i w sposób zgodny z zaleceniami.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

3.2. Mieszanki

Ogólna charakterystyka chemiczna:
oczyszczacz

Informacje o składnikach według Rozporządzenia WE Nr 1272/2008:

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Numer WE Nr rejestracyjny REACH	Zawartość	Klasyfikacja
izoalkany C9-12 90622-57-4	292-459-0 01-2119472146-39	50- 100 %	Flam. Liq. 3 H226 Asp. Tox. 1; Połknięcie H304 Aquatic Chronic 4 H413
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	227-813-5	10- 20 %	Flam. Liq. 3 H226 Aquatic Acute 1 H400 Skin Irrit. 2 H315 Skin Sens. 1 H317 Aquatic Chronic 1 H410 Asp. Tox. 1 H304

Pełne brzmienie zwrotów H wymienione jest w sekcji 16 ' Inne informacje'.

Substancje nie sklasyfikowane, dla których określono najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy.

Deklaracja składników według rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów.

> 30 %	węglowodory alifatyczne
Uczulające substancje zapachowe \geq 100 ppm:	Limonene

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Przedostanie się do dróg oddechowych:

Wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku utrzymywania się dolegliwości zwrócić się o pomoc lekarską.

Kontakt ze skórą:

Przemyć mydłem pod bieżącą wodą.

Zasięgnąć porady lekarza w przypadku rozwoju lub utrzymywania się cech podrażnienia.

Kontakt z oczami

Natychmiast przemyć oczy pod bieżącą wodą (przez 10 minut), w razie potrzeby skorzystać z pomocy medycznej.

Połknięcie

Przełknięcie jamy ustnej, wypicie 1-2 szklanek wody, nie wywoływać wymiotów, skonsultować się z lekarzem.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Układ oddechowy: trudności w oddychaniu, nudności. Po czasie: obrzęk oskrzeli lub płuc.

Skóra: wysypka, pokrzywka.

Wielokrotny lub długotrwały kontakt może powodować podrażnienie oczu.

Skóra: zaczerwienienie, podrażnienie.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Patrz sekcja: Opis środków pierwszej pomocy

Niewielkie ilości cieczy jakie mogą przedostać się do układu oddechowego podczas polykania lub wymiotowania mogą powodować zapalenie oskrzeli lub obrzęk płuc. Połknięcie dużych ilości może powodować uszkodzenie nerek i wątroby.

Nie należy wywoływać wymiotów.

Skontaktować się z lekarzem.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze:

dwutlenek węgla, piana, proszek, rozpylony strumień wody pod ciśnieniem

Środki gaśnicze, które nie mogą być używane ze względów bezpieczeństwa:

strumień wody pod wysokim ciśnieniem

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Nie wystawiać na bezpośrednie działanie ciepła.

Tlenki węgla, tlenki azotu, drażniące organiczne pary.

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Stosować aparaty oddechowe z niezależnym obiegiem powietrza.

Dodatkowe wskazówki:

W przypadku pożaru zagrożone pojemniki chłodzić rozpyloną wodą.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Nie dopuścić do kontaktu z oczami i skórą.

Usunąć źródła zapłonu

Zapewnić należyłą wentylację.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji / wód powierzchniowych / gruntowych.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Zebrać przy użyciu chłonnego materiału

Przechowywać w częściowo wypełnionym, zamkniętym pojemniku.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Patrz: sekcja 8.

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Nie dopuścić do kontaktu z oczami i skórą.

Trzymać z dala od źródeł ognia. Nie palić.

Aby uniknąć wdychania par stosować odciągi powstających par preparatu

Patrz: sekcja 8.

Zasady higieny:

Przed przerwami w pracy i po jej zakończeniu umyć ręce.

Nie jeść, nie pić i nie palić w czasie pracy.

Należy przestrzegać dobrych praktyk higieny przemysłowej

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności

Składować w miejscu chłodnym i suchym.

Nie przechowywać w pobliżu Źródeł gorąca, Źródeł ognia bądź reaktywnych materiałów.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Środek czyszczący na bazie rozpuszczalnika

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1. Parametry dotyczące kontroli

LIMITY NARAŻENIA

Dotyczy

Poland

brak

Wskaźnik ekspozycji biologicznej:

brak

8.2. Kontrola narażenia:

Wskazówki dot. konstruowania instalacji technicznych
zapewnić dobrą wentylację.

Ochrona dróg oddechowych:

Zapewnić należyłą wentylację.

W pomieszczeniach o niedostatecznej wentylacji należy stosować odpowiednie maski ochronne lub respiratory z filtrami chroniącymi przed oparami organicznymi.

Typ filtru: A

Ochrona rąk:

Zakładać rękawice ochronne odporne na działanie chemikaliów (EN 374). Odpowiedni materiał przy krótkotrwałym kontakcie z preparatem lub zachlapaniu (zalecenie: minimalny indeks ochronny 2, odpowiednio > 30 minut czas przenikania wg EN 374): kauczuk nitylowy (NBR; grubość warstwy ≥ 0.4 mm). Odpowiedni materiał przy dłuższym bezpośrednim kontakcie z preparatem, (zalecenie: minimalny indeks ochronny 6, odpowiednio > 480 minut czas przenikania wg EN 374): kauczuk nitylowy (NBR; grubość warstwy ≥ 0.4 mm). Podane informacje pochodzą z dostępnej literatury i informacji podawanych przez producentów rękawic lub przez analogię do innych podobnych materiałów. Należy pamiętać, że na skutek działania innych czynników (np. temperatury) okres użytkowania rękawic odpornych na przenikanie chemikaliów może się w praktyce okazać znacznie krótszy od czasu przenikania ustalonego wg EN 374. W razie pierwszych objawów zużycia rękawice wymieni (<>)

Ochrona oczu:

W razie niebezpieczeństwa rozchłapywania preparatu, zakładać okulary ochronne z bocznymi osłonami lub gogle ochronne.

Ochrona skóry:

Podczas pracy nosić odpowiednią odzież ochronną.

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne**9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych**

Postać	płynny bezbarwny
Zapach	citrusowo-owocowy
Próg zapachu	dane nieznane / nie dotyczy
pH	Nie dotyczy
Początkowa temperatura wrzenia	155 - 210 °C (311 - 410 °F)
Temperatura zapłonu	43 °C (109.4 °F)
Temperatura rozkładu	dane nieznane / nie dotyczy
Prężność par (20 °C (68 °F))	2,3 hPa
Gęstość (20 °C (68 °F))	0,76 - 0,78 g/cm ³
Gęstość nasypowa	dane nieznane / nie dotyczy
Lepkość	dane nieznane / nie dotyczy
Lepkość (kinematyczna)	dane nieznane / nie dotyczy
Właściwości wybuchowe	dane nieznane / nie dotyczy
Rozpuszczalność jakościowa (Rozp.: Woda)	nierozpuszczalny
Rozpuszczalność jakościowa (Rozp.: aceton)	mieszalny
Temperatura krzepnięcia	dane nieznane / nie dotyczy
Temperatura topnienia	dane nieznane / nie dotyczy
Palność	dane nieznane / nie dotyczy
Temperatura samozapłonu	dane nieznane / nie dotyczy
Granica wybuchowości dolna	0,6 % (V)
górna	7 % (V)
Współczynnik podziału: n-oktanol/woda	dane nieznane / nie dotyczy
Szybkość parowania	dane nieznane / nie dotyczy
Gęstość par	dane nieznane / nie dotyczy
Właściwości utleniające	dane nieznane / nie dotyczy

9.2. Inne informacje

temperatura zapłonu	200 °C (392 °F)
---------------------	-----------------

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność**10.1. Reaktywność**

Silne utleniacze.

10.2. Stabilność chemiczna

Stabilny w zalecanych warunkach przechowywania.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

patrz: sekcja Reaktywność

10.4. Warunki, których należy unikać

Stabilny w zalecanych warunkach stosowania i przechowywania.
Gorąca, płomieni, iskier i innych źródeł zapłonu.

10.5. Materiały niezgodne

patrz: podsekcja Reaktywność

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Brak, jeśli produkt jest stosowany i przechowywany według zaleceń.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Ogólne informacje na temat toksykologii:

Mieszanina jest sklasyfikowana na podstawie dostępnych informacji, dla poszczególnych składników, określonych w kryteriach klasyfikacji dla mieszanin dla każdej grupy zagrożeń, bądź różnicowanych w Aneksie I Rozporządzenia 1272/2008/WE. Stosowne informacje ekologiczne i o wpływie na zdrowie dla substancji wymienionych w sekcji 3 są następujące.

Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.

Toksyczność ostra doustna:

Może powodować podrażnienie układu pokarmowego.

Podrażnienie skóry:

Działa drażniąco na skórę.

Działanie na oczy:

Wielokrotny lub długotrwały kontakt może powodować podrażnienie oczu.

Uczulenie:

Może powodować reakcję alergiczną skóry.

Toksyczność ostra drogą pokarmową:

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Rodzaj wielkości	Wartość	Droga narażenia	Czas ekspozycji	Organizm testowy	Metoda badań

Toksyczność ostra drogą oddechową:

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Rodzaj wielkości	Wartość	Droga narażenia	Czas ekspozycji	Organizm testowy	Metoda badań

Toksyczność ostra przez skórę

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Rodzaj wielkości	Wartość	Droga narażenia	Czas ekspozycji	Organizm testowy	Metoda badań

Działanie żrące/drażniące na skórę:

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Wynik	Czas ekspozycji	Organizm testowy	Metoda badań
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	średnio drażniące	4 h	królik	OECD Guideline 404 (Acute Dermal Irritation / Corrosion)

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Wynik	Typ testu	Organizm testowy	Metoda badań
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	powoduje uczulenia	Mysz miejscowe oznaczenie lymphnode (LLNA)	mysz	OECD Guideline 429 (Działanie drażniące na skórę)

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

Ogólne informacje na temat ekologii:

Mieszanina jest sklasyfikowana na podstawie dostępnych informacji, dla poszczególnych składników, określonych w kryteriach klasyfikacji dla mieszanin dla każdej grupy zagrożeń, bądź różnicowanych w Aneksie I Rozporządzenia 1272/2008/WE. Stosowne informacje ekologiczne i o wpływie na zdrowie dla substancji wymienionych w sekcji 3 są następujące.

12.1. Toksyczność

Ekotoksyczność:

Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.
Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji / wód powierzchniowych / gruntowych.

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Rodzaj wielkości	Wartość	informacje o toksyczności ostrej	Czas ekspozycji	Organizm testowy	Metoda badań
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	LC50	0,702 mg/l	Fish	96 h	Pimephales promelas	OECD Guideline 203 (Fish, Acute Toxicity Test)
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	EC50	577 µg/l	Daphnia	48 h	Daphnia magna	OECD 202 (Daphnia sp., test ostrej toksyczności - unieruchomienia)

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Trwałość i zdolność do rozkładu:

Produkt nie ulega biodegradacji.

Trwałość i zdolność do rozkładu:

Rozkład środka powierzchniowo czynnego

Produkt nie zawiera substancji powierzchniowo czynnych zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie detergentów (WE/648/2004).

Niebezpieczne składniki Nr CAS	Wynik	Droga narażenia	Degradowalność	Metoda badań
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	biologicznie łatwo rozkładający się		41 - 98 %	OECD Guideline 301 C (Ready Biodegradability: Modified MITI Test (I))

12.3. Zdolność do bioakumulacji / 12.4. Mobilność w glebie

Mobilność:

Produkt ulatnia się z łatwością.

Zdolność do bioakumulacji:

Brak danych dla produktu.

Niebezpieczne składniki Nr CAS	LogKow	Współczynnik biokoncentracji (BCF)	Czas ekspozycji	Organizm testowy	temperatura	Metoda badań
(R)-p-menta-1,8-dien 5989-27-5	4,57					

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

dane nieznane

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

dane nieznane

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Usuwanie produktu:

Sposób utylizacji odpadów powinien być zgodny z obowiązującymi przepisami.

Usuwanie opakowania:

Po zużyciu, opakowania, tubki, kartony i butelki zawierające resztkowe ilości preparatu, należy traktować jako odpad chemicznie skażony i utylizować metodą spalania w warunkach kontrolowanych i w specjalnie do tego wyodrębnionym miejscu.

Usuwanie opakowania zgodnie z przepisami administracyjnymi.

Kod odpadu

Inne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników

Kody odpadów nie odnoszą się do produktu lecz do jego pochodzenia. Dlatego też producent nie może nadać kodu tym produktom, które mają różnorodne zastosowanie w branżach. Wymienione kody są rozumiane przez użytkowników jako rekomendacje produktu.

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

14.1. Nr ONZ

ADR	1268
RID	1268
ADN	1268
IMDG	1268
IATA	1268

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN

ADR	DESTYLATY Z ROPY NAFTOWEJ, I.N.O. (Stoddard Solvent)
RID	DESTYLATY Z ROPY NAFTOWEJ, I.N.O. (Stoddard Solvent)
ADN	DESTYLATY Z ROPY NAFTOWEJ, I.N.O. (Stoddard Solvent)
IMDG	PETROLEUM DISTILLATES, N.O.S. (Stoddard Solvent,limonene)
IATA	Petroleum distillates, n.o.s. (Stoddard Solvent)

14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

ADR	3
RID	3
ADN	3
IMDG	3
IATA	3

14.4. Grupa pakowania

ADR	III
RID	III
ADN	III
IMDG	III
IATA	III

14.5. Zagrożenia dla środowiska

ADR	E1
RID	E1
ADN	E1
IMDG	E1
IATA	nie dotyczy

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

ADR	nie dotyczy kod ograniczeń przewozu przez tunele: (D/E)
RID	nie dotyczy
ADN	nie dotyczy
IMDG	nie dotyczy
IATA	nie dotyczy

14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC

nie dotyczy

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Zawartość LZO 100 %
(EC)

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Ocena bezpieczeństwa chemicznego nie była dokonana.

SEKCJA 16: Inne informacje

Oznakowanie produktu znajduje się w sekcji 2 karty charakterystyki. Pełne brzmienie zwrotów R i H użytych w karcie charakterystyki jest następujące:

H226 Łatwopalna ciecz i pary.

H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.

H315 Działa drażniąco na skórę.

H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.

H400 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.

H410 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

H413 Może powodować długotrwałe szkodliwe skutki dla organizmów wodnych.

Inne informacje:

Dane opierają się na aktualnym stanie naszej wiedzy i odnoszą się do produktu w stanie dostawy. Mają one za zadanie opisanie naszych produktów pod kątem wymogów bezpieczeństwa i nie mają tym samym za zadanie zapewnienie określonych cech.

Istotne zmiany w karcie charakterystyki są oznaczone liniami pionowymi na lewym marginesie w treści tego dokumentu. Zmieniony tekst jest wyświetlany w innym kolorze w zacięzionym polu.